

POSTANOWIENIE

Dnia 5 stycznia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Cesarz (przewodniczący)

SSN Michał Laskowski (sprawozdawca)

SSA del. do SN Marzanna Piekarska-Drażek

Protokolant Danuta Bratkrajc

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Jacka Radoniewicza
w sprawie **T. D.**

oskarżonego z art. 178 a § 4 kk

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 5 stycznia 2017 r.,

kasacji, wniesionej przez prokuratora na niekorzyść

od wyroku Sądu Okręgowego w K.

z dnia 5 maja 2016 r., sygn. akt II Ka .../16,

uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w B.

z dnia 5 lutego 2016 r., sygn. akt II K .../15,

1) oddala kasację,

**2) wydatkami postępowania kasacyjnego obciąża Skarb
Państwa.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w B., wyrokiem z dnia 5 lutego 2016 r., sygn. II K .../15, uznał T. D. za winnego tego, że w dniu 16 czerwca 2015 r. w B. kierował samochodem osobowym marki Audi A4 o numerze rejestracyjnym [...] po drodze publicznej w stanie nietrzeźwości, mając nie mniej niż 1,29 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, czym nie zastosował się do orzeczonego przez Sąd Rejonowy w K. w

wyroku z dnia 18 maja 2015 r., sygn. akt VIII K .../14, zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 4 lat, a ponadto wyżej wymienionym wyrokiem został prawomocnie skazany za popełnienie przestępstwa z art. 178a § 1 k.k., to jest za prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości. T. D. uznany został przez Sąd Rejonowy w B. za winnego przestępstwa z art. 178a § 4 k.k. i za przestępstwo to wymierzono mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, a nadto na podstawie art. 42 § 3 k.k. orzeczono środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym dożywotnio oraz na podstawie art. 43a § 2 k.k. orzeczono środek karny w postaci świadczenia pieniężnego w kwocie 10 000 złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej.

Wyrok ten zaskarżony został wyłącznie przez oskarżonego, który zarzucił że wyrok ten jest „niewspółmierny do popełnionego wykroczenia”.

Po rozpoznaniu apelacji oskarżonego, Sąd Okręgowy w K., wyrokiem z dnia 5 maja 2016 r., sygn. II Ka .../16 uchylił zaskarżony wyrok i na podstawie art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k. umorzył postępowanie w sprawie, przyjmując, że społeczna szkodliwość czynu przypisanego T. D. jest znikoma.

Kasację od tego wyroku wniósł Prokurator Okręgowy w K. Zaskarżył w niej wyrok w całości na niekorzyść T. D. i zarzucił:

I. rażące i mogące mieć wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa procesowego, a w szczególności art. 2 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 167 k.p.k. i art. 366 § 1 k.p.k., polegające na niepełnym wyjaśnieniu istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności, a zwłaszcza zaniechanie przeprowadzenia dowodu z przesłuchania w charakterze świadka osoby, która powiadomiła organy ścigania o tym, że T. D. nietrzeźwy kieruje samochodem,

II. obrazę prawa materialnego co miało istotny wpływ na treść orzeczenia, a to art. 1 § 2 k.k. (w zw. z art. 115 § 2 k.k.) poprzez uznanie, że ocenę strony podmiotowej i przedmiotowej czynu przypisanego oskarżonemu, formalnie wyczerpującego znamiona z art. 178a 4 k.k. cechuje znikomy stopień społecznej szkodliwości i umorzenie postępowania karnego na zasadzie art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.p.k.

Prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania.

Prokurator Prokuratury Krajowej oświadczył w toku rozprawy kasacyjnej, że popiera kasację tylko co do zarzutu drugiego, wnosząc jak w kasacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Okręgowego w K. nie jest zasadna. Pierwszy zarzut kasacji nie mógł zostać uwzględniony z następujących powodów.

Po pierwsze, kontrola kasacyjna dotyczy prawidłowości zaskarżonego orzeczenia na dzień jego wydania. Zmiany przepisów, do których doszło po wydaniu orzeczenia, a także zmienione okoliczności faktyczne, czy inne nowe fakty i dowody, które ujawniły się po wyrokowaniu nie mogą wpływać na ocenę wydanego wcześniej orzeczenia. Wskazany w kasacji dowód w postaci zeznań świadka jest natomiast dowodem nowym. Z akt sprawy nie wynika, że powodem podjętych przez funkcjonariuszy policji działań był telefon od konkretnej osoby. Osoba ta nie została wskazana w notatce urzędowej (k. 1 akt), a przesłuchiwany w tej sprawie przed sądem policjant B. S. wprost podał, że był to telefon anonimowy (k. 34 akt). W tej sytuacji sąd nie miał podstaw do ustalania źródła informacji policji. Przypomnieć na marginesie wypada, że nowy dowód może w określonych okolicznościach stanowić podstawę wznowienia postępowania – art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k.

Po drugie, zwrócić należy uwagę na układ procesowy w przedmiotowej sprawie. Wyrok Sądu pierwszej instancji zaskarżony został wyłącznie na korzyść oskarżonego. Sąd odwoławczy nie mógł zatem dokonywać zmian ustaleń faktycznych, które byłyby niekorzystne dla T. D. – art. 434 § 1 k.p.k. Sąd Okręgowy w K. mógł zatem dokonywać oceny stopnia społecznej szkodliwości jedynie w odniesieniu do ustaleń dokonanych w sprawie przez Sąd pierwszej instancji. Nawet więc, gdyby wskazany świadek zeznał, że oskarżony wcześniej prowadził samochód po ulicy, nie można by poczynić takich ustaleń faktycznych i wyciągać z nich wniosków, co do oceny zachowania oskarżonego.

Przedmiotem oceny Sądu Okręgowego był więc czyn polegający na przejechaniu przez oskarżonego kilku metrów wieczorem po ulicy P., w trakcie manewru cofania, którego celem było umożliwienie przejazdu samochodowi,

którym poruszali się funkcjonariusze policji. Poza samochodem oskarżonego i samochodem policyjnym nie było na ulicy innych pojazdów, zaś sama ulica P. w B. kończy się nieopodal miejsca zdarzenia.

Drugi zarzut kasacji dotyczy rażącego naruszenia prawa materialnego, to jest art. 1 § 2 k.k. w zw. z art. 115 § 2 k.k. Przepis art. 1 § 2 k.k. ma charakter ogólny. Stwierdza się w nim, że nie stanowi przestępstwa czyn zabroniony, którego społeczna szkodliwość jest znikoma. Przepis art. 115 § 2 k.k. to z kolei dokonane przez ustawodawcę objaśnienie pojęcia stopnia społecznej szkodliwości. Ustawodawca przyjął, że przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu sąd bierze pod uwagę rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych przez sprawcę obowiązków, jak również postać zamiaru, motywację sprawcy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia. Ustawodawca zawarł w art. 115 § 2 k.k. zamknięty katalog kwantyfikatorów stopnia społecznej szkodliwości, kładąc przy tym nacisk na okoliczności przedmiotowe czynu stanowiącego przedmiot rozpoznania. Każda z wymienionych przepisie okoliczności cechuje się prawną doniosłością i ocena sądu powinna mieć charakter kompleksowy, uwzględniający wszystkie wymienione faktory, nie należy przy tym nadawać pierwszeństwa jednym z nich kosztem innych, uwzględniając także, w ograniczonym zakresie, podmiotową stronę zachowania oskarżonego (w art. 115 § 2 k.k. wymieniono postać zamiaru i motywację sprawcy).

Zaznaczyć trzeba, że niektóre okoliczności, które istotnie wpływają na wymiar kary nie są brane pod uwagę przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu. Na tę ocenę nie mają wpływu na przykład karalność lub niekaralność sprawcy, sposób jego życia przed czynem, właściwości i warunki osobiste sprawcy. O ile zatem stopień społecznej szkodliwości czynu jest zawsze uwzględniany przy wymiarze kary (zob. art. 53 § 1 k.k.), to szereg okoliczności, które ustawodawca nakazuje uwzględniać przy wymiarze kary nie jest brany pod uwagę przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu.

Naruszenie art. 115 § 2 k.k., a więc naruszenie prawa materialnego może mieć miejsce wówczas, gdy sąd w swej ocenie pominie którykolwiek z wymienionych kwantyfikatorów lub weźmie pod uwagę okoliczność, która nie jest

wymieniona w art. 115 § 2 k.k. i nada jej wagę, oceniając społeczną szkodliwość czynu. Lektura uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w K. prowadzi do wniosku, że Sąd ten poddał ocenie wszystkie okoliczności czynu i o ile podkreślana w kasacji wcześniejsza karalność T. D. miała dla Sądu pierwszej instancji wpływ na wymiar kary, to nie stanowiła jednego z czynników z art. 115 § 2 k.k., który trzeba uwzględnić przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości konkretnego zachowania oskarżonego w dniu 16 czerwca 2015 r.

Sąd Najwyższy jako sąd kasacyjny może uwzględnić kasację po stwierdzeniu rażącego naruszenia prawa. Dokonana przez sąd ocena stopnia szkodliwości społecznej czynu, o ile uwzględnia okoliczności z art. 115 § 2 k.k. mogłaby tylko wyjątkowo być uznana za rażąco naruszającą prawo. Jedynie dysproporcja ocen o niezwyklej skali lub przeprowadzenie oceny w oderwaniu od realiów sprawy mogłyby za tym przemawiać. Samodzielność jurysdykcyjna każdego sądu i prawo do indywidualnych ocen przemawiają natomiast za ich respektowaniem nawet wtedy, gdy sąd kasacyjny orzekając w danej sprawie postąpiłby inaczej. Zwykła różnica ocen nie mieści się jednak w kategorii rażącego naruszenia prawa z art. 523 § 1 k.p.k.

Z powyższych względów nie uwzględniono kasacji.

kc